

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. III. Calamitosis ærumnosisque crebrò ad Deum aspirandum &
quomodo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPVT III.

*Calamitosus ærumnosusq; crebrò ad Deum
aspirandum, & quomodo?*

EXPERIENTIA constat eum, qui calamitate ærumnâque aliquâ pressus, aut dolori succumbit, aut cum eo certat ne succumbat, ægrè admodû sese diutiùs colligere longioriç; orationi insistere, quòd doloris sensus, qui est acerrimus, omnes ad se animi vires attentionemque auocet. Et quoniã vt præclarè ab Ambrosio dictum, Oratio est cibus mentis, præclaraque alimonia suauitatis quæ mèmbra non onerat, sed in ornamenta conuertit; sanè qui sese hoc cibo fraudat, eû occidere atque extinguere necesse est. Cùm igitur eo non liceat assiduè refici, partem sibi temporis succidat, quo vitali hoc alimento ne pereat vescatur interdum.

Quonam autem orandi genere sese exerceat calamitosus, cuiç; afflictæ sunt res, non est difficile statuere. Sanctos enim Patres duces sequemur, qui quidem requirunt potissimum actus resignationis in manus Dei, quibus propriâ abiectâ voluntate totum se tradat, subijciatque diuinæ perficiendæ: ita vt eo volente, malit se ærumnosum & inopem, quàm eo (si ita quidem fas sit loqui) inuito

Citati
ab Alex.
Halensi
4. p. 9.
26. mē-
bro 1.
art. 1.

uito fellicem rerumque omnium copiam affluentem; eoque solo se beatum existimet, quod Deo in omnibus morem gerere possit, quantumcumque ardua grauiaque sint, quae a se velit perfici & tolerari: Deo inquam, cui seruire regnare est: Deo cuius vel minimos obseruant nutus angelici Spiritus ut eis obsequantur, eoque ipso magno se affectos honore arbitrantur, quod non alienum ducit a sua dignitate Diuinum numen, eos habere suae voluntatis administratos.

Quod ipsum & Psalmographus pro magno habuit cum id praecipuas inter eorum laudes recensuit. *Benedicite* (ita enim eos compellat) *Domino omnes angeli eius, potentes virtute qui facitis verbum illius ad audiendam vocem sermonum eius; Benedicite Domino omnes virtutes eius ministri eius, qui facitis voluntatem eius.* Omnino ingens & incomparabilis est thesaurus, diuinae voluntatis executio: nihilque illi conferendum, atque caetera omnia longe superat, tum dignitate, tum vtilitate, quamquam a ceteris virtutibus vincitur facilitate. Sed quod factitatum ab aliis videmus, non desperandum id ipsum a nobis diuinam ope adiutis perfici posse. Indicabo qui potissimum in hoc genere praestiterunt caeteris, ut si non eos assequimur, sequamur utriusque quantum quidem mortali fas est tam ardua consecretari.

M Oc-

Psalm.
102. 20.
21.

Occurritque primùm Christus Dominus
 seruator, cuius in summis angustijs præsentique
 acerbissimæ moris discrimine ea vox
 est. *Pater si fieri potest, transeat à me calix iste, ve-
 rumtamen non mea sed tua voluntas fiat.* Quæ
 verba (ait Ceruera Turrianus ex iuratorum
 testium relatione) Philippus II. Hispania-
 rum Rex potentissimus pientissimûsque (at-
 que ob id æternâ dignus memoriâ) infinitè
 prope in grauissimis quos extremo vitæ tem-
 pore perpeffus est doloribus repetebat. Qui-
 bus tantùm adipiscebatur virium, vt licet in-
 tolerabilibus teneretur cruciatibus, nūquam
 vel minimam animi impatientis perturbati-
 que significationem expresserit, quod idem
 alibi repetit in hæc verba.

Matth.
26.

l. r. de
 felici
 excessu
 Philippi
 II. c. 13.

c. 9.

Legerat vnum vt antè sæpiùs ex Blofio
 Regius confessarius capitulum, in quo mul-
 ta de resignatione sui integra & perfecta is
 tradit auctor proponitq; & inculcat Christi
 liberatoris nostri in horto verba, *Pater nõ mea
 voluntas sed tua fiat.* Ex quibus verbis Pius
 princeps tantam deuotionem hausit, vt ea-
 dem per hanc inualetudinem infinitis vic-
 bus repetiuerit: adeò magna eius cum diu-
 na voluntate conformitas fuit. Eum deni-
 que hæc ipsa verba in eius corde affectum
 generarunt, vt mori vellet ac desideraret. At-
 que non ita multo post hystoricus hæc sub-
 dit. Neque hoc considerationis intermise-
 rim

rim hac in conformitate Regis & resignatione, cum ei confessarius passionem Christi à S. Matthæo conscriptam ingeniculatus altaque voce prælegeret die transfigurationis Domini, eo tempore quo Chyrurgi ferro apostema aperiebant (quod quidem si cruciatum spectemus, non erat aliud quàm ab hac vita expediri aut exturbari) iussit Rex vt & ipse paululum subsisteret ad eadem illa superius allata verba: *Pater non mea voluntas sed tua fiat.*

Cum denique chyrurgi officium fecissent, voluit vt Deo gratiæ agerentur. Exemplum profecto solamenti, alloquijque ac exercitij quale Religiosum nullum, nullum eremitam vsurpasse aut dedisse demonstrat Ioannes Gomefius regiæ cameræ medicus. Hæc hystoricus. Quæ quidem dum sese tam opportuna dat occasio laudandi pientissimi principis non fuerunt prætermittenda.

Verùm vt ad antiquiora redeamus, quid Iobum commemorem? qui quidem (vt loquitur Chrysofomus) non perditis bobus, non asinis, non camelis, non domo diruta, non filijs ruinâ obrutis potuit commoueri: sed neque tum cum ex eius corpore vermium fons scaturiebat & putridacutis decidebat, & putridæ carnes saniem grauiter fœtentē efflabât, & sartagine, & fornacibus, & omni flamma miserius, cum diaboli manus

Homil.
28. in I.
ad Cor.

consumebat, ferâ omni crudelius vndiq; eius corpus deuorans: sed omni adamante fortior inuictum rot tantisq; malis tenuit animum, prorupitq; in illa homine maiora verba. *Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.*] Oratio sanè vel beatis ipsis mètib; iure admiranda.

Iob. 1.
21.

Quid Dauidem recēseam, cuius quāquam vita omnis varijs esset iisq; grauissimis quasi contexta calamitatibus, aliud tamen spirabat nihil, quàm vt in se, etiam cum salutis dispendio sanctissima sapientissimāque Dei voluntas vndequaque completeretur, in qua etiam perfectissimè acquiescebat & facillimè. Huiusce sanè rei (præter diuinum hoc oraculum, *Inueni Dauid filium Iesse virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas.*) Locupletes testes sunt ab eo editi

Afor.
13. 22.

Psal. 107. 2.

Psal. 37. 18.

Psal. 118. 60.

Psal. 30. 16.

Psalmi, quos perlegenti hæc occurrent. *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum. Item, quoniam ego in flagella paratus sum. Et paratus sum, & non sum turbatus. Alias. Ego autem in te speraui Domine, dixi Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ. Vita inquam mea & mors rerumque mearum omnium cursus, in tua sunt potestate, & à tua voluntate dependent, à qua me etiam dependere, & volo & gaudeo, vt qui probè intelligam te res meas curare, meque à te diligi, nihilque mihi obuenturum quin id è re mea*

mea rectissimaque voluntatis tuæ præscripto, cui lubens me quidem mea que omnia subijcio, futurum sit.

Sed oscitantia merito arguendus sim, si præclarū eius in hoc genere factum dictumque præteream: Cū enim ad necem, illum ^{1. Reg. 26. 17.} Saül rex persequeretur nihilque ad id relinqueret intentatum, obtulit se ipse Regi, (quem quidem paulò antè altum stertentem & incautum perimere potuerat) cumque sese illi enimus stitisset, blandissimis hisce eum compellauit verbis. *Quam ob causam Dominus meus persequitur seruum suum? quid fecit aut quod est malum in manu mea? nunc ergo audi oro Domine mi rex verba serui tui. Si Dominus incitat te aduersum me odoretur sacrificiū. O diuinum plane virum! ô admirandam mortali que superiorem orationem! quā quidem nec mors vel impiè innocentique, vel ab infensissimo sanguinisque sui auidissimo infligenda, si modò sit id ex Dei voluntate arbitrioque, recusatur: ea est enim eorum verborum sententia: si ex Dei sensu iuslūque est ea mors, quam mihi moliris ô Rex, Odoretur sacrificium; id est, præsto sum vt interimat periréque paratus, & tamquam hostia pro peccato, Deo meo immolari, quam ita gratam accidere peruelim, vt odor sacrificiorum, quæ solemniter caremoniæque Deo statis temporibus adolentur.*

3. Mach.
3.60.

Atque huc referēda Machabæi ducis vox, generosi certè pectoris argumentum, qui cum à bellicosissimis nationibus, sibiq; aduersissimis vndique circumcingeretur, bellique quo non de re familiari tantum, vxoribus aut liberis ageretur anceps esset alea: in has nihilominus cum suos animaret ad Prælium, prorupit voces. *Accingimini & estote filij potentes, & estote parati in mane, quoniam melius est nos mori in bello quàm videre mala gentis nostræ, & sanctorum. sicut autem fuerit voluntas in celo sic fiat.* Magnum profectò est, & arduum in re tam ambigua periculosaq; & in qua summa rerum in discrimen adducebatur, diuinæ sese voluntati præstare obsequentem.

A&. 9.

Neque verò posteriora sæcula minus his prioribus, earum virtutum exstiterē feracia. Testis S. Paulus qui cum iter faciens Damascum versus, repentè insolito lumine circumdatus esset, ac inuisibili manu magnaq; vi de equo in humum deiectus, cumq; Christo inclamanti, Saule, Saule quid me persequeris; sciscitatus ab eo esset, cuiusnam esset ea vox, audissetque esse Christi quem persequeretur, illicò ipse summa animi proprietudine tremensque ac stupens, tum luminis & casus in terram, tum vocis nouitate Domine (inquit) quid me vis facere? Digna sanè tali tantòque Apostolo vox, qua se vix spirantem & seminecem, totq; prodigijs ferè

ferè exanimatum & tantùm non mortuum ad grauiora perpetienda, ad omnia denique, quæ Deo visa fuerint vel agenda vel toleranda liberaliter inauditâque animi præstantia exhibebat.

Actor.
20.24.

Neque enim (vt optimè de se ipse testatur) quidquam verebatur eorũ, quæ ab alijs metuuntur, non vincula, non tribulationes, nec faciebat animam suam, id est, vitam corporis pretiosiore[m] quàm se, id est, quàm vitam animæ: Adde nec pretiosiore[m], quàm diuinæ voluntati parere in omnibus dummodo consummaret cursum suum (ita enim loquitur) & ministerium quod acceperat à Domino Iesu, testificari euangelium gratiæ Dei: id est dummodo diuinæ voluntati famularetur: ea enim sola quidquid illi à Deo mandatum erat cõtineri vel argumento est, quod Ananias Dei mandata ad eum perferens. *Deus* (inquit) *Patrum nostrorum Saule frater præordinauit te, vt cognosceres voluntatem eius.* Quod de notitia, quæ ad actionem refertur multò magis esse intelligendum, quàm de illa quæ sola cogitatione perficitur, nemini dubium esse potest.

Actor.
22.19.

Atque horum quidem exemplorum plena est sacra ecclesiæ historia, nihilq; frequentius occurrit, quàm celsò animo præditi heroes, qui suam diuinæ voluntati posthabentes, extrema quæquæ incredibili animi ma-

M. 4 gnitu-

gnitudine sunt perpeſſi, vt ſeſe illi in omnibus conformes obſequentesque præſtarent.

Verùm ad hanc virtutem, orationesque eiaculatorias, quæ inde ducuntur, calamitoſi aliam præterea adijciant ſuperioris gradus neceſſe eſt: ea eſt gratiarum actio etiã rebus aduerſis, etiam vento reſſante, nauique trãuerſum actã, etiam in medijs ignibus dolorumq; facibus vnde quaque admotis. Sed de rora ea re B. Chryſoſtomum ſplendidiffimè differentem audiamus. Gratias agere conuenit, non diuites modò, ſed & paupertate oppreſſos; non ſanos, ſed & ægrotantes; nõ eos quibus proſpera omnia, ſed & eos quibus aduerſa contingunt. Deo enim tum gratias agere, cum ſecundo curſu res feruntur, nihil mirum fuerit: At verò cum ingenti ſubortã tempeſtate iactatãque vndiq; nauis periculum incurrerit, tum demum magna exiſtit patientiæ æquanimiſque probatio.]

Atque eandem rem alibi non minore eloquentiæ vi commendat. Pro omnibus quæ accidunt oportet (inquit) gratias agere, hoc enim eſt reuera gratiarum actio: ſin autè cum ſis beneficijs affectus, opulentusque & locuples, reſque tuas bene geras, & omnia tibi proſperè ſuccedant, agas gratias, non eſt magnum, nec admirandum. quod quæritur autem eſt, vt gratias agat, qui eſt in afflictionibus: pro ipſa gehenna oportet Deo gratias agere,

Hom. 2.
in epiſt.
ad Rom.

Hom.
19. in
epiſt. ad
Ephel.

agere, pro pœnis & supplicijs quæ sunt illic, ea enim res valde iuuat eos, qui animaduertunt. Pro freno, metus gehennæ imponatur cordibus nostris.]

Addit non ita multò pòst, cùm paupertate, cùm morbis premimur, cùm nobis insultabitur maledictis & calumnijs: tunc intendamus gratiarum actionem, non verbis, neque linguis, sed rebus & factis, & cogitatione & corde.]

Acceperat credo præcepta hæc Chrystomus à D. Paulo, qui quidem epistola ad Thessalonicenses scripta, eos commonefacit ^{1. Ad Thess. 5. 18.} vt qualibet occasione casuque, in Deum sint grati, *in omnibus* (inquit) *gratias agite*. Et aliàs: *semper gaudete*. quasi dicat, Seu bonis rebus seu aduersis (cui autem euentus aliquis gaudium parit, ei verò procliue est eius auctori gratias agere, quocirca harum actionum alia ferè aliam sequitur) nec absimile est quod Hebræis dispersis toto orbe scribit S. Petrus in hæc verba. *Communicantes Christi passionibus gaudete, vt & in reuelatione gloria eius gaudeatis exultantes.* ^{1. Petri 4. 13.}

Neque verò fuere contenti hæc vitæ bene gerendæ præcepta dedisse, ea ipsa primi tenuerunt beatissimi hi Apostoli. De se enim ita ipse B. Paulus. *Gaudeo in passionibus pro vobis, & adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia.* ^{Ad coll. 1. 24.} Aliàs

M 5 de

Rom. 6.
3.

de se sui que similibus. *Gloriamur in tribulationibus scientes quod tribulatio patientiam operatur.*

Act. 5.
41.

De Apostolis autem generatim ita Sacra Scriptura. *Ibant Apostoli gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu, contumeliam pati.* Quod hic quaeso hominum genus an portentum dixerim? quae vis animi? quae fortitudo? gaudere unde mœrent ceteri confectari avidissime quod velis remisque fugit natura universa doloris omnis impatientissima? cuius sanè acerrimis morsibus vel fortissimus quisque cædit.

Verum (ut loquitur Bernard.) multum sibi instillauerant de pinguedine Spiritus quorum leuitas non dico verbis, sed nec verberibus cessit. Erant enim diuites in charitate, quae nullis exhauritur expensis, & de ipsa facile holocausta medullata offerre sufficiebant. Fundebant passim sudantia pectora liquorem Sanctum, quo imbuta plenius fuerant, quando loquebantur variis linguis magnalia Dei, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis.]

Haec tenus ex Bernardo, qui haec gaudia gratiarumque actiones, in medijs calamitatibus contumeliisque, non sacrificia tantum, sed & holocausta (praestantissimum oblationis genus) eaque ipsa medullata vocat, id est medullis pinguis & adipe plena, tanquam si dicat, Deo longè acceptissima.

Neque verò sunt infrequentiora huiusmodi

di holocausta, sacros annales, sanctorumque facta perlegēti, quā Deo grata. De S. Francisco ita Bonaventura. ^{cap. 14.} Cū duris corporis angeretur doloribus, illas suas angustias non pœnarū censebat nomine, sed sororū: & licet totus esset attritus prolixitate languoris, cū vix in eo membrū remansisset absq; ingenti passionis dolore, & cōsumptis iam carnibus, quasi sola cutis iam ossibus cohæreret, proiciens se in terrā, ossa debilia duro casu collisit, & deosculans humū: gratias (inquit) tibi ago Domine Deus, de omnibus his doloribus meis. Téque mi Domine rogo, vt centuplum, si tibi placuerit, addas, quia hoc erit mihi acceptissimum, vt affligens me dolore non parcas, cum tuæ sanctæ voluntatis adimpletio, sit mihi superplena consolatio.]

O holocaustum non medullatum modò, sed & supermedullatum! ô orationem non mortalis hominis, sed Seraphini cuiuspiam è cælo delapsi! Et sanè Seraphim erat hic celestis vir, ardore charitatis, feruore pietatis, igneq; deuotionis: lampades eius lampades ignis, atque flammarum: aquæ multæ eius nō potuerunt extinguere charitatem, nec illam flumina obruere: Neque cuiquā mirandum quod supermedullatum dixerim huiusmodi holocaustum, si enim simplex solitariæque in doloribus gratiarū actio, holocausti medullari digna est nomine quæ tandem nomen
cla-

CARE.
8.6.

clatura par inueniatur eius meritis, qui no-
uorum etiam accessione dolorū, superiores,
augeri maiore animi contentione postulet,
quā quispiā à suis pristinis liberari? Neque
verò inferioris virtutis fuit S. Iobus. Quam-
quā primis illis temporibus, quibus & erat
obscura Dei noticia, & heroicarum exercitia
Iob, 6. 8. virtutum, multò rariora. *Quis det (inquit) vt
veniat petitio mea, & quod expecto tribuat mihi
Deus? & qui cepit, ipse me conterat, soluat manum
suam & succidat me? & hæc mihi sit consolatio, vt
affligens me dolore non parcat, nec contradicam ser-
monibus sancti.*

Quid ais ô Iob. Querebaris modò quia sa-
gittæ Domini in te sunt, quarum indignatio
ebibit spiritum tuū, & terrores Domini mili-
tant cōtra te: iam verò postulas pristinos su-
peruenientium accessione dolorū cumulari?
quid hoc rei est? Sed alterū facit quā morta-
lis est, sensuque præditus, alterū quā immor-
talis, rationisq; vi pollēs. Prior est vox homi-
nis, posterior nō hominis, sed homine maio-
ris. Et sanè humanitatē ferè omnem, atque
sui innatam cuiq; dilectionem exuat necesse
est, diuiniorémq; naturā induat, quisquis Dei
ope omni doloris sensu (cui quidem est na-
tura aduersissima) post habito ad tam ardua
tamque humanis viribus superiora nititur.

In eius
vita.

Pium Pontificem maximum eo nomine
quintum tradunt, in acutissimis renum cal-
culi-

culique doloribus illud Augustini vsurpare
 solitum. Domine adauge dolorem, adauge
 pariter & patientiam; Addatur labor, addan-
 tur & vires ferendo. Crescant supplicia, cre-
 scat & animi magnitudo ne succumbat. De
 B. autē Petro Fabro ita nobilis historicus (vt
 ad simplicem nudamque gratiarum rebus P. Orlá-
 dinus in
 hist. so-
 ciet. contrarijs actionem redeat sermo) quidquid
 vniquam accideret mente emicabat in cæ-
 lum gratiasque agebat suo aliorumq; nomi-
 ne, etiam pro publicis diuinæ iræ flagellis,
 dolebatque vehementer, quòd ea homines
 in beneficijs non numerarent.]

Rorea omnino ea virtus (vt quis cæteros
 sua gratiâ ingratitude soluat) vixque à san-
 ctissimis licet viris culta, quod quidem litte-
 ris sit consignatum.

Sed vtinam quàm facilis est horum exem-
 plorum commemoratio, tam esset imitatio.
 Plures teneret tum Dei Ecclesia, tum sacri
 religiosorum cœtus ab hac virtute instructos
 & locupletes: sed proh dolor, quia magno ad
 eam nisu, magnaque animi contentione est
 opus, nulla maior quàm ab ea inopia; quam-
 plurimis hac virtute ne de nomine quidem
 nota: qui autem illi volet assuescere, habet
 quibus vtatur orationes eiaculatorias: San-
 ctorum Iobi, Pauli, Augustini, Francisci &
 aliorum dum ex thesauro plurium copia
 suppeditetur.

C A.

CAPVT IV.

*Quomodo agris corpore maximeq; quibus
salus est desperata, ad Deum aspiran-
dum. Ac primùm de contritione &
fide.*

QVÆ superiore capite sunt disputata, de
resignatione gratiarumque actione ea
ægris cum primis vsurpanda: cum enim gra-
uissima sit omnium calamitas salute destitui,
nihilque ex humanis bonis incolumitate sit
præstantius, sanè hoc etiam difficilius est re-
signatio, quo difficilius est non perpeti tan-
tùm, sed etiam lubenti animo tanti tolerare
boni dispendium, ad parendum dumtaxat
diuinæ voluntati, quando omnino humani
nihil in egritudine sit experendum, nihil de-
siderabile. Et quemadmodum, vt præclare
sapiens, nō est census super censu salutis cor-
poris, & verè dictum (ab antiquo licet vete-
ratore mendacijq; auctore) pellem pro pelle,
& cuncta quæ habet homo dabit pro anima
sua: sic non est iactura, non damnum, super
iactura damnòque salutis corporis. Excelli
igitur est animi planèq; regalis, illud ipsum æ-
quo animo perferre vnus intuitu diuinæ vo-
luntatis. Cuius sanctissima iustissimaque con-
silia reuereri, amplecti, suaque eis vniuersa
com-

Ecclef.
30.16.

Iob 2.5.